

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 182

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA: 25-67 in 23-67
CELJE: Prešernova 3. tel. 280
LJUBLJANA: 46-91

Maribor, torek 13. avgusta 1940

NAROČNINA NA MESEČ
Prelema v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din, tujem 30 din.
POSTNI ČEKOVNI RACUN: 11.400

Cena
din 1.—

Šahovska poteza od Londona do Berbere

Vsak čas bo vzplamtela orjaška bitka med Anglijo in Britsko Somalijo - Premik frontnega pritiska iz svetovne vojne s črte Berlin-Bagdad na premico London-Berbera - Španija v pripravljenosti - Protiakcija Angležev na italijanski pritisk

LONDON, 13. avg. Znani angleški novinar Garwin je objavil v zadnji številki »Observerja« članek, ki je zbudil veliko senzacijo. Garwin pravi, da »nameravata Nemčija in Italija izvršiti dvorezno šahovsko potezo. Pritisk italijanskih čet na Berbero v Somaliji predstavlja uvod v nemško ofenzivo na Veliko Britanijo. Mussolini je začel s prvim dejanjem drame, da stre britansko premoč v Afriki, prežene Veliko Britanijo iz Sredozemskega in Črnega morja. Vsak čas bo vzplamtela orjaška bitka med Londonom in Somalijo, med Sudanom in Egiptom, Palestino, Malto, Gibraltarjem in Marokom. Velešile osi delajo z vražjo spretnostjo ter si prizadevajo, pritegniti v vojno tudi Španijo.« Garwin poudarja velik pomen Berbere, glavnega mesta Britske Somalije, in pravi, da se začneja med angleškim imperijem in silami osi boj, ki bo največji v zgodovini sveta.

Pritisk na črti London-Berbera

BUDIMPEŠTA, 13. avg. V posebnem dopisu iz Ankare javlja »Basler Nachrichten« da je nemški poslanik von Papen v posebni noti, ki jo je predložil turški vladi, želel pojasniti o stališču Turčije k dogodkom. Velešile osi hočejo imeti jasno silko o zadržanju Turčije pred italijansko ofenzivo na Egipt. Po zanesljivih poročilih vztraja Turčija na dosedanjem zadržanju in hoče imeti za vsak primer proste roke. Položaj Turčije do sovjetske Rusije se je zadnje čase okrepil, prijateljstvo poglobilo. S tem v zvezi omenja švicarski list geopolitično tendenco osi Berlin-Bagdad med svetovno vojno in položaj iste prečnice frontnega pritiska v sedanji vojni. Črta Berlin-Bagdad je

zdaj zamenjala le malo na jugozahod pre stavljena premica pritiska London-Berbera. Na tej črti se niza zadnje čase usodopolni dogodki, ki kulminirajo v pritisku nemške ofenzive na Veliko Britanijo na eni ter s pohodom italijanskih kolo nialnih čet v Berbero na drugi strani. — Kakor ima izid ofenzive na Anglijo dalekosežen pomen za politično obzorje držav celinske Evrope, prav tako je uspeh Italije ob ustuju Rdečega morja odločilen za celo vrsto posledic v Sredozemlju. — Suez in Gibraltar, nemški stik preko Francije s Španijo, možnost slednje za vstop v vojno ter kooperacija sil osi preko Iberskega polotoka na afriška tla utesne iz temelja izpremeniti bitko za afriško posest, ki se je prvič v zgodovini raz vnela med tremi kolonialnimi silami Evrope, ki so bile 1914 zainteresirane na afriških tleh.

Kdaj bo šla Španija v vojno

KJEVENHAVEN, 13. avg. »Berlingske Tidende« prinaša dopis svojega sodravnika v Lisboni o vojnih pripravah Španije. Vso Španijo je zajela vojna mrzlica. Vsi so si na jasnem, da je vojna z Veliko Britanijo neizbežna. Mimo ukaza, naj se vse španske ladje na morjih zateko v naj bližje nevtralne luke, je izdala vlada v Madridu vrsto ukrepov, ki so predznak vojne. Najsrožja cenzura telefona in brzojava je uvedena za pošiljke v tujino. Politični krogi so mnenja, da bo Španija posegla v vojno, čim bo nastopil pravi trenutek. Ta trenutek je odvisen od uspehov italijanskih operacij v Afriki, predvsem na mejah Egipta, kjer stoji — kakor poročajo — maršal Graziani s 300.000 možmi in v angleški Somaliji, kjer se pripravlja odločilen spopad z Angleži. Španija bi v tem primeru imela nalogo, da napade Gibraltar in zapre ožino za vsak prehod z Atlantika. Na vojne vežbe so zdaj poklicani vsi španski obvezniki, ki so ob začetku državljanske vojne pobegnili v tujino.

LONDON, 13. avgusta. Reuter. Moskovski radio je včeraj objavil, da je Španija na tem, da stopi v vojno. Vse

ladje so dobile nalog, da morajo ostati v španskih pristaniščih, oziroma, da se morajo zateči v nevtralne luke. Španski uradni demanti označuje omenjeno vest kot neosnovano. Španske ladje normalno plovejo po svojih posljih.

Kritičen položaj v Somaliji

RIM, 13. avg. Posebni dopisnik »United Pressa« javlja, da so italijanske čete obkolile karavansko središče pri oazi Bohotleh, 32 km od abesinske meje, na poti iz Ogadena k Berberi. Italijani napredujejo v štirih kolonah proti Berberi. Položaj britskih čet v Somaliji postaja kritičen. Velika Britanija razpolaga le z majhnim številom vojske in domačinskih čet, ki so v nepovoljnem strateškem položaju. Angleško vrhovno vodstvo namerava zdaj koncentrirati svoje čete v Keniji in Sudanu ter tu z dvema napadoma na Abesinijo paralizirati italijanski pritisk

LONDON, 13. julija. Reuter. Italijanske čete v Brit. Somaliji niso včeraj napredovale. Iz zapadnega Egipta in Sudana ni ničesar poročati. Na drugi strani pa je ob javil rimski radio, da so Italijani že trčili na britanske čete.

ŠVICA SE Približava OSi

BERN, 13. avg. Stefani. Zadnji švicarski državljani, ki so bivali v Angliji, mimo onih, ki imajo obvezne službe, so se vkrcali na dva parnika in dospeli v Bilbao. Odtod se bodo vrnili v domovino. V švicarskih političnih krogih so zdaj mnenja, da je treba gospodarsko strukturo države prilagoditi novemu stanju ter vzpostaviti zunanjo trgovino z interesi držav osi.

NORVEŠKE IZGUBE V SEDANJI VOJNI

RIM, 13. avg. Po službenih podatkih norveških listov so Norvežani v vojnih operacijah izgubili blizu 2000 mrtvih in 5000 ranjenih vojakov ter civilistov. Materialno škodo cenijo na pet milijonov norveških kron.

GLEDALIŠČA V FRANCIJI BODO ODPRLI

ŽENEVA, 13. avg. DNB. Francoski radio javlja, da bodo gledališča skoro spet odprta. Začela se bodo tudi predavanja na glasbenih konservatorijih in na državnih umetniški šoli.

FRANCOSKE LETALSKE IZGUBE

VICHY, 13. avgusta. Reuter. Francoski letalski minister je objavil, da je od 10. maja, ko se je pričel vdor v Belgijo in Holandijo, francosko letalstvo izgubilo do kapitulacije 306 letal, dočim je nemško letalstvo v tej kampaniji izgubilo 982 aparatov.

ANGLEŠKI BALON NA NORVEŠKEM

OSLO, 13. avg. DNB. Nad južnovzhodno Norveško je zaneslo angleški zaporni balon, ki je zadel ob električne napeljave ter jih poškodoval.

TURSKO-SOVJETSKI STIKI

CARIGRAD, 13. avg. DNB. Turški poslanik v Moskvi je odpotoval v Ankaru, kjer je podal predsedniku republike svoje poročilo.

Strašna letalska nesreča v Avstraliji

Ubili so se trije ministri in šef generalnega štaba

CANBERA, 13. avgusta. Reuter. Avstralski dominion je v težkih dneh, ko z vsemi naporji svoje mlade države sodeluje z Veliko Britanijo, zadela strašna nesreča. Prispela je vest o veliki letalski nesreči, pri kateri so našli smrt trije avstralski ministri in šef avstralskega generalnega štaba. Ubili so vojni minister Street, letalski minister Fairbairn, minister za letalsko produkcijo ter šef generalnega štaba Wight. Skupno je ugrabila nesreča deset žrtev. Seja avstralskega ministrskega sveta, ki bi morala biti danes, je bila v znak žalosti odpovedana, seja vojnega sveta pa preložena.

CANBERRA, 13. avgusta. Reuter. — Ko se je na letališču v Canberri spuščalo potniško letalo, je prišlo do katastrofe. Nastal je defekt, letalo je začelo goreti. Vseh deset potnikov je zgorelo.

»MAGNA CARTA« V KANADI

STOCKHOLM, 13. avgusta. Stefani. — Po vesteh iz Londona so angleški original ustavnega dokumenta »Magna carta«, sestavljeno 15. junija 1213, prenesli zaradi varnosti iz Londona v Kanado.

Skrb Amerike za prehrano pasivnih krajev Evrope

Odmev v angleškem tisku — Francija naj si pomaga sama, pravijo v Rimu

LONDON, 13. avgusta. Reuter. Predsednik za razdeljevanje hrane v evropskih krajih, kjer preti lakota, bivši prezident Hoover, skuša doseči dovoljenje za uvoz hrane iz USA v vse one države, ki jih je zasedla Nemčija in kjer je nastalo pomanjkanje živil. Obrniti se namerava v to svrhu na obe vojujoči se stranki, tako na nemško, kakor na angleško vlado. V Londonu uradno objavljajo, da doslej takega predloga še niso prejeli. Današnje »Times« se bavi s tem problemom. K temu načrtu pišejo, da bo Anglija vselej pripravljena s sodelovanjem USA in dominionov načrt najresnejši vzeti v pretres, čeprav šele po izpremembi režima v Nemčiji. List »New York Tribune« piše, da res preti glad posebno Holandski, Belgiji, Norveški in Poljski, torej 18 milijonom ljudi. Mnenja pa je, da odgovornost

pada na one, ki so vojno začeli. Angleški listi se sprašujejo, kaj je res: uradna mesta v Nemčiji izjavljajo, da je angleška blokada brezuspešna, na drugi strani mečejo odgovornost za glad na Anglijo. — Obe nasprotujoči se trditvi ne moreta biti resnični. Izražajo nezaupanje, da bi Nemčija ev. uvoženo hrano obdržala zase in porabila za predelovanje vojnih potrebščin. Navajajo, da je Nemčija samo letos porabila en milijon kilogramov krompirja za izdelovanje špirta oziroma bencina.

Francija naj si sama pomaga

MILAN, 13. avgusta. Stefani. »Popolo d'Italia« prinaša iz Francije dopis, v katerem javlja med drugim: Francoska vlada je morala opustiti naročilo argentinskega žita, ki je že bilo natovorjeno na tri grške parnike. Angleška vlada je namreč obvestila grško, da bo vse tri ladje s tovorom žita za Francijo zaplenila, če bodo odplule iz luke Argentine. Takšni ukrepi na zadenejo le Francijo, nego mo-

ralno tudi Anglijo, pravi list. Nemčiji očitajo v Londonu, da hoče izstradati Francijo. »Völkischer Beobachter« je na takšne očitke odgovoril, da je naloga Nemčije skrbeti za prehrano svojega naroda. Če bo Franciji primanjkovalo živeža, ji ne preostane drugo kakor da stori to, kar je napravila v obrambi pred Oranom, da najde tako osvoboditev pred dovčerašnjim zaveznikom.

HUDE POSLEDICE ORKANA

WASHINGTON, 13. avg. Reuter. Tropični orkan, ki je predvčerajšnjim divjal v Južni Karolini in v Louisiani (USA) je povročil ogromno škodo. Škoda gre v milijone dolarjev, več isoč oseb je ostalo brez strehe. Letina riža je uničena. Stavilo mrtvih je zelo veliko.

POVRATEK ROOSEVELTA V WASHINGTON

NEW YORK, 13. avg. Reuter. Po ogledu obrambnih naprav na New Englandu se je Roosevelt v ponedeljek vrnil v Washington.

ŽRTVE EKSPLOZIJE V PIACENZI

RIM, 13. avg. DNB. Po poročilu agencije Stefani je eksplozija v tovarni streliva v Piacenzi terjala 40 mrtvih in 419 ranjenih oseb.

Tretji dan hudih zračnih napadov na Anglijo

Angleška obala je z vsakim dnem bolj izpostavljena navalom nasprotnikovih zračnih sil — V boj posega vedno več letal na obeh straneh — Velike izgube obeh nasprotnikov

LONDON, 13. avg. Včeraj so se že drugi dan nadaljevale hude zračne bitke nad Kanalom in sosednim angleškim nabrežjem. To pot je nastopilo 400 nemških letal. Boj je potekal na treh mestih, med Doverom in Portlandom. Bitka nad Doverom je trajala blizu 150 minut. Prvega napada na Dover se je udeležilo 50—60, napada na Portland nad 200 sovražnih bombnikov in letal. Popoldne se je začela nova bitka ob obali grofije Kent. Do spopada je prišlo v oblakih 1300 m visoko. Glavni cilj je bilo vojno pristanišče Portsmouth, katerega je napadlo 40 bombnikov v spremstvu lovskih letal. Vsi navalili, ki se zadnje dneve stopnjujejo, pričajo, da se pripravlja velika ofenziva, kateri so sedanji spopadi le uvod

Nemška poročila

GLAVNI STAN KANCELARJA HITLERJA, 13. avg. Vrhovno poveljstvo nemške vojske javlja: Naše zračno orožje je napadlo 11. t. m. luko Portland in uničilo važne pristaniške naprave, doke, most za vtovarjanje ter zažgalo skladišče petroleja. V sosedni luki Weymouthu je uspelo našim letalcem potopiti 3000 tonsko trgovinsko ladjo. Pred ustjem Temze smo napadli sovražni konvoj, potopljene so bile ob tej priliki tri trgovinske ladje s skupno 17.000 tonami nosilnosti, dva rušilca in štiri druge trgovinske ladje so bile hudo poškodovane. Med zračnim napadom je prišlo do hudih bitk, v katerih se je našim lovcem in bombnikom posrečilo prizadejati sovražniku težke izgube. V noči na 12. avgusta je naše zračno brodogradnišvo napadlo pristaniške naprave v Creweu, Cardiffu in Bristolu ter veliko petrolejsko središče v Avonmouthu. Na raznih mestih so z bombami obsuli položaje angleške protiletalske obrambe. Sovražna letala so letela nad severno in zahodno Nemčijo ter metala bombe na nevojaške cilje brez uspeha. V zahodni Nemčiji je zažigalna bomba zažgala neko stanovanjsko hišo, požar je bil takoj pogasjen. Sovražnik je včeraj izgubil 90 letal in 8 zapornih balonov. Protiletalska obramba je sestrelila tri letala. Izgubilo je 21 nemških letal, ena naša podmornica je potopila oboroženo trgovinsko ladjo srednje velikosti, ki je plula v močnem konvoju.

BERLIN, 13. avgusta. DNB. Nemški tisk obširno poroča o napadih na Anglijo v zadnjih dneh. »Berliner Börsenzeitung« piše ob tej priliki: »Moralni učinek napada na Portsmouth ni nič manjši od vojaškega. Portsmouth pomeni za Anglijo nekaj posebnega. Zanj je ta luka prevlada morja. Zdaj je z angleško premočjo na morju končano, in če tega v Londonu nečemo vrjeti, se bodo o tem v najkrajšem času prepričali.«

RIM, 13. avgusta. DNB. Uspešni napadi nemške zračne sile na Anglijo so pritegnili glavno zanimanje rimskega tiska nase. Velike nade, ki jih stavi Velika Britanija še vedno v USA, so brezpredmetne, če se pomisli, da lahko postavijo USA dvomilijonsko vojsko šele po štirih letih, ko bo Anglija že davno pokopana.

AMSTERDAM, 13. avgusta. DNB. V nedeljo so angleška letala ponovno poskušala preleteti Holandsko. Nemška zra-

čna obramba in protiletalski topovi so večinoma preprečili angleško manevriranje. Neka zažigalna bomba je padla v vodo. V severnem Brabantu so vrgli Angleži blizu belgijske meje dve težki bombi v neki gozd. En Holanec je bil pri tem ubit. V severni Holandiji so odvrgli Angleži 12 bomb, neka zgradba je bila poškodovana. V Wenlu je poškodovanih zaradi bombardiranja več hiš.

Angleška poročila

LONDON, 13. avg. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi objavilo: Nemško letalstvo je včeraj v teku silovitih letalskih spopadov izgubilo spet 61 letal. Lastne izgube znašajo 13 letal, od tega se je posadka enega teh letal rešila. Nemško letalstvo je v zadnjih dveh dneh izgubilo 126 letal. V teku nedelje se je naknadno izkazalo, da je bilo sestreljenih 65 letal in ne le 60. V včerajšnjih zračnih bitkah je sodelovalo 500 nemških letal. Glavni sovražni napad je bil to pot usmerjen na vojno luko Portsmouth, vendar je povzročena škoda majhna. Napadi so veljali glavno dokom in pristaniškim napravam. Nekaj skladišč je začelo goreti, v luki sta bili potopljeni dve trgovski, manjši ladji, poškodovanih je bilo nekaj kolodvorskih naprav, na otoku Wight pa je bila razrušena neka cerkev in nekaj hiš. Nad Wight skočilo s padali pristali so v ulicah nekega letal. Dvanajst nemških letalcev je od-

skočilo s padali, pristali v ulicah nekega mesta. Takoj se je začel za njimi divji lov po cestah in trgih, dokler jih ni policija s pomočjo prebivalstva polovila. Pri teh napadih je bilo nekaj ranjenih, nekateri izmed njih smrtno. Protiletalski topničarji so včeraj sestrelili 7 sovražnih letal. Prvič se je zgodilo, da je neko sovražno letalo sestrelila posadka žarometov z Lewisovo strelnico. Neposredno pred zračno bitko sta bila dva pilota odlikovana z velikim vojnim križem, ker sta oba v zadnjih dneh sestrelila vsak po 6 nemških letal. Bila sta to neki Kanadčan in neki Južnoafrikanec. Tudi včeraj sta sestrelila še po eno sovražno letalo. Skupno znašajo izgube v nedeljo in ponedeljek: Nemčija 126 letal, Anglija 39 letal, od tega so se posadke 3 letal rešile.

LONDON, 13. avg. Reuter. Letalsko ministrstvo je davi objavilo, da so bili sovražni bombniki v teku noči in davi zopet nad Anglijo. Bili so nad vzhodno Anglijo in nad Walesom. Škoda je neznatna.

LONDON, 13. avg. Reuter. Admiralteta javlja, da se je naknadno ugotovilo, da je bilo pri nedeljskem zračnem napadu sestreljenih še nadaljnjih 5 sovražnih letal. Eno letalo je sestrelila ladja »Windsor«, drugo oboroženi ribiški parnik »Edwardson«, ostala tri pa druge vojne ladje. Izguba sovražnih letal v nedeljo je tako narasla od 60 na 65.

LONDON, 13. avgusta. Reuter. Trditve nasprotne propagande, da bi se bila angleška letala včeraj izogibala nemškim letalom, so izmišljene. Rezultat včerajšnje bitke dokazuje ravno nasprotno. Razen tega so izgube nemških pilotov večje, ker je večina sovražnih bombnikov, ki imajo posadke po več mož, dočim so angleški lovci pretežno enosedeljni aparati. Včerajšnji angleški napadi na Nemčijo in zasedena ozemlja so se nadaljevali z matematično točnostjo dalje.

Italijansko-nemško tiskovno bratstvo

BERLIN, 13. avgusta. Stefani. Zunanji minister v. Ribbentrop je sprejel v daljši konferenci predsednika agencije Stefani, senatorja Morgania, s katerim se je posvetoval o poglobitvi s sodelovanju obeh tiskov. V italijanskem poslanstvu so priredili gostu na čast sprejem, ki so mu prisostvovali poslanik Alfieri, italijanski novinarji v Berlinu in odlični predstavniki nemškega tiska. Senator Morgani je poudaril, da je sodelovanje tiska

bistveni element za ostvaritev lojalnosti in prijateljstva med obema državama. Poslanik Alfieri je ocenil pomembno delo agencije Stefani za domači in mednarodni tisk.

RIM, 13. avgusta. DNB. Rimski poldnevnik »Tevere« je začel objavljati pod stalno rubriko vesti iz Nemčije v nemškem jeziku. Na ta način hoče poudariti bratstvo med Nemčijo in Italijo.

Japonci „čistijo“ na Daljnem vzhodu

TOKIO, 13. avg. Reuter. Včerajšnjih protiangleških demonstracij se je udeležilo 100.000 oseb. Vkljub varnostnim ukrepom policije in zastraženju angleškega veleposlaništva pa so se izkazali ti

ukrepi kot nepotrebni, ker ni nikjer prišlo do incidentov. Demonstracija je trajala 1 uro in pol.

PEKING, 13. avg. DNB. Po umiku angleških čet na Daljnem vzhodu iz Pekinga

in Tientsina, se sprašujejo, komu bodo pripadli kraji, ki so jih kontrolirali Angleži. Kakor poroča agencija Domej, si Japonci prizadevajo, da dobe angleške koncesije oni v svoje roke. Poslali so tja že svoje ladje.

LONDON, 13. avg. Reuter. Iz Mandžukvoja javljajo, da je bilo tam zaradi protijaponskega delovanja aretiranih 19 oseb. Aretacije se nadaljujejo. Dasi preiskava državljanstva aretiranih oseb ne neva, se vendar izve, da gredo niti delovanja osumljencev v Moskvo in New York.

Japonske oblasti utemeljujejo aretacije, češ, da mora Japonska, po odhodu angleških čet z Daljnega vzhoda, skrbeti za javni red in mir v teh krajih.

TOKIO, 13. avg. DNB. Dosedanji odsek za tisk in informacije pri japonski vladi je prišel pod vodstvo direktorja za tisk, ki bo imel nalogo, na sejah vlade poročati o dogodkih in ki bo vodil obnem tudi cenzuro pri predsedništvu vlade. Novi odsek v vladi bo skrbel tudi za

ANGLEŠKO-EGIPTSKO PRIJATELJSTVO

KAHIRA, 13. avgusta. Reuter. Egipski tisk izraža hvaležnost angleški vladi za sklep, da kupi vso letino bombaža. Tako piše kahirski list »El Aram«, da je ves Egipt sprejel vest o tem odkupu s hvaležnostjo, ker je s tem zagotovljena gospodarska stabilnost dežele za eno leto. Tak nakup je izraz angleškega prijateljstva do Egipta. List »Al Masri« poudarja, da bi bilo prišlo brez tega ukrepa v Egiptu do gospodarske katastrofe. Tako pa je mali pridelovalec rešen. Egipt in Anglijo veže trajno prijateljstvo.

DE GAULLE O SVOJEM KORAKU

LONDON, 13. avgusta. Reuter. Sinoči je po radiu general De Gaulle pojasnil vzroke, zakaj je podpisal zavezniško pogodbo z Anglijo. Dejal je, da zato, ker »Francija nima ničesar pričakovati od sovražnika, ki jo je strl, niti od ljudi, ki so jo izdali. Nasprotno pa bo Francija dobila dobiček zmage, ako zmaga Anglija.«

TRGOVINSKI STIKI SSSR IN USA

MOSKVA, 13. avg. Reuter. Svet narodnih komisarjev in predsednik USA je podpisal podaljšanje že obstoječega trgovinskega sporazuma med sovjetsko Rusijo in USA do 6. avgusta 1941.

VAŽNA IZPREMEMBA V SSSR

LONDON, 13. avg. Reuter. Moskovski radio je davi objavil, da je stopil sinoči v veljavo dekret, po katerem se ukinejo mesta vseh političnih komisarjev v rdeči vojski in mornarici.

NAPREDEK V SOVJETSKI RUSIJI

MOSKVA, 13. avgusta. Tass. Pri Jaroslavu so zgradili nov železniški most čez Volgo, ki je dvotiren in 650 m dolg. V Ukrajini so dobili največji žerjav v Uniji. Širok je 90 m, visok 27 m in tehta 350 ton. V kratkem bo izdal sovjetski botanični inštitut knjigo o rastlinstvu Sovj. Unije. V knjigi bo opis 16.000 rastlin.

IZPREMEMBA V ČESKI STRANKI

LONDON, 13. avgusta. Reuter. Predsednik češke totalitarne stranke v Pragi g. Nebesky je odstopil.

Turnir v Celju

Celje, 13. avgusta.

Danes ob pol 11. so se nadaljevale prekinjene partije iz 3. kola. V partiji Savic - Žuk se je slednji po nekaj potezah predal. Savic je tako zabeležil svojo prvo zmago. Šorlije v nasprotnik Brana Pavlovič pa sploh ni prišel k nadaljevanju ter je izgubil s kontumacem. Šorlije je imel seveda dobičeno končnico. Ostale tri partije se še nadaljujejo.

Stanje po 3. kolu: Jerman, Mišura in Šorli 2½, Berner 2 (1), Drašič in Majstorovič 2, Gottlieb in Šmigovc 1½ (1), Popović in Šiška 1 (1), Mlinar in Savic 1, Šubarič ½ (2), Marek ½ (1), Medan, Pavlovič in Žuk ½, Grašar 0 točk.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno in vetrovno vreme. Temperatura se ne bo mnogo izpremenila. Včeraj je bila najvišja temperatura 23,6, danes najnižja 14,0, opoldne 17,5. Padavin od včeraj 14 mm.

Pogledi Zedinjenih držav na vojno

Analiza ameriškega javnega mnenja - Prihodnji teden se bo začela volivna kampanja

LONDON, 12. avg. Reuter. Diplomatski korespondent ameriškega radia, Elmar Davis je po radiu govoril angleškim poslušalcem o trenutnih razmerah v USA. Uvodoma je dejal, da »je pred dvema mesecema, po francoskem porazu nastala po vsej Ameriki velika vznemirjenost zaradi bojazni neposredne nevarnosti tudi za USA. Evropska vojna je interese javnosti bolj povezala, kakor pa bližnje predsedniške volitve. Toda te imajo na dogodke tudi svoj vpliv. Kongres zaradi mednarodne napetosti, kakor še nikoli doslej, stalno zaseda vse poletje. Posebno senat pa precej zavira napore vlade, da bi pomoč USA Angliji postajala vse večja in dalekosežnejša. Administracija se mora zaradi predsedniških volitev ozirati na prikriti odpor, da ne izgubi volivnih množic. Modri preudarnosti, samoočuvanja in energiji vlade se je zahvaliti, da obe zakonodajni telesi prebavljata, dasi počasi, tako važne zakone, kakor sta zakon o oborožitvi, zakon o uvedbi splošne vojaške dolžnosti, predvsem pa zakon o vpoklicu narodne garde, s čimer je bila pravkar dana kongresu pravica, ki jo je doslej imel kongres, razpolagati tudi z oboroženo silo zveznih držav in ne le s skupno

državno silo. Dočim pri teh zakonih Roosevelt lahko računa celo na podporo izolacionistov, pa je vse kaj drugače za zahtevo po takojšnji odstopitvi 50 rušilcev Angliji, kar bi ta pač najbolj potrebovala. Javno mnenje v Ameriki se sicer vedno bolj zaveda, da jim je angleški Kanal bližji in bolj pri srcu, kakor recimo Buenos Aires, vendar bi pa bil ta korak odkrit sovražni akt proti Nemčiji. Glede tega so v USA najširši krogi še vedno skrajno občutljivi, čeprav se že skoro vsi zavedajo, da bodo USA prej ali slej stopile v vojno. V zvezi z vojno v Evropi razburja trenutno ameriško javnost, tudi vprašanje, ali naj USA narodom, ki so prišli pod nemško zasedbo, pomagajo ali ne. Pojavili so se glasovi, naj bi se, kakor v zadnji svetovni vojni v Belgiji, osnoval poseben odbor za pomoč pod predsedstvom Rooseveltovega nasprotnika Hooverja, ki naj bi v sporazumu z Nemčijo zasedenim krajem dobavljala ameriško hrano. Drugi spet so proti temu, čeprav so iz človekoljubnih ozirov za to. Pravijo, da bi s pošiljanjem ameriške hrane stabilili britski blokado, ki da je v končnih posledicah tudi orožje lastne obrambe. Senator Berkeley je izjavil, da bo senat najpozneje v dveh tednih izglasoval zakon o vojni

obveznosti. Vojno ministrstvo že zdaj nujno predlaga vpoklic 1.300.000 mož. To število bo mogoče doseči že v kratkem. Ako se upošteva, da smo v letu predsedniških volitev, se vidi, koliko riskira vlada, ko predlaga tako nepopularen zakon. Vsi upajo, da bo »velika kriza« nastopila šele po predsedniških volitvah. Ne sme se pozabiti, da ameriška vojska nima modernega vojnega materiala. Ameriški industrijski sistem je še vedno usmerjen za produkcijo v miru. Predno ga bo mogoče preusmeriti na vojno produkcijo, bo prešlo še nekaj še nekaj časa. Velika kampanja za predsedniške volitve se bo pričela danes teden, ko bo nastopil s svojim govorom prvi predsedniški kandidat Wilkie. Ni mogoče postaviti prognoze, katera izmed obeh strank bo prodrla, čeprav sta obe prepričani o zmagi. Kakor znano, se glede zmanjše politike strinjata tako Wilkie kakor Roosevelt. Izolacionistična nevarnost je minila, podcenjevanje pa ni pete kolone, ki si je znala pridobiti, s spretno propagando, zastopnike desnice. Industrialci in kapitalisti se boje, da bodo USA izgubile svoj trg v Evropi, ako bi nastopile proti Nemčiji. Nevarnost v USA preti torej ne z leve, marveč z desnice.

Novice

Rudarji dosegli povišanje mezd

Radi občutnega porasta draginje so rudarske strokovne organizacije zahtevale pogajanja za spremembo obstoječe kolektivne pogodbe in za draginji odgovarjajoče zvišanje prejemkov.

Pogajanja so se vršila od 5. do 7. avgusta pri Direkciji državnih rudnikov v Sarajevu in so na pogajanjih sodelovali predstavniki Hrvaškega rudniškega saveza, Jugorasa, Zveze združenih delavcev in Zveze rudarjev ter predstavniki II. skupine rudarske zadruga.

Dosežen je bil sporazum, ki vsebuje sledeče določbe: 1. Delovna pogodba se razširi tudi na rudarska podjetja rudarske zadruga Bosna, katera upravlja država v lastni režiji. 2. Dosedanje draginjske doklade (rudarji državnih rudnikov so prejeli že doslej poleg temeljne plače še 150% doklade na temeljno plačo),

se povišajo za 30% in znašajo v bodoče 180%. 3. Na novo se vpelje doklada za otroke in dobi rudar z enim otrokom din 25.—, z dvema otrokoma din 50.—, s tremi ali štirimi otroci din 75.—, s petimi ali več otroci din 100.— mesečno. Ako rudar kak dan neopravičeno izostane iz službe, izgubi za dotični dan odgovarjajoči del te doklade. 4. Dnevnic za službeno potovanja se zviša od din 50.— na din 60.—, specialna doklada, ki jo dobe delavci za delo na terenu izven rudnika, pa se zviša od din 25.— na din 30.—. 5. Stanarina, ki so jo doslej dobivali rudarji le v posameznih rudnikih, se bo v bodoče plačevala pri vseh državnih rudnikih in bodo dobili delavci, ki nimajo lastnih stanovanj in morajo plačevati najemnino, stanovanjsko doklado po din 5.— dnevno, v Mostarju po din 6.—, pri centralnih ustanovah v Beogradu in Sarajevu pa po

din 7.—. 6. V bodoče se bodo regulirale doklade avtomatično z ozirom na porast ali padec draginje in sicer vsake tri mesece na podlagi indeksa Narodne banke (splošni indeks za cene na malo v 10 glav nih mestih). V to svrhu se ustanovi poseben odbor, v katerega pošlje vsaka strokovna organizacija po enega predstavnika, dalje bodo v njem predstavniki drž. rudarskih podjetij in bo ta odbor posloval pod predsedstvom rudarskega glavarja v Sarajevu. Če se ugotovi, da se je po indeksu Narodne banke draginja zvišala ali znižala za 10%, se za toliko procentov poveča ali zniža plača rudarjev na ta način, da se odgovarjajoče poveča ali zniža draginjska doklada. Kot podlaga za presojo draginjskih sprememb služi indeks Narodne banke za mesec julij 1940.

Posvetovanja pred sadno sezono

Včeraj dopoldne je bila na banovinski Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru važna konferenca naših sadnih izvoznikov, ki jo je vodil g. Spindler iz Sloven- skih gor. Poleg domačih gospodarskih predstavnikov so se ankete udeležili tudi generalni ravnatelj Prizada dr. Nemeč, načelnik kmetijskega oddelka banske uprave inž. Muri, predsednik Kmetijske zbornice Steblovnik, predsednik Kmečke zveze senator Brodar in drugi. Važno in zanimivo je bilo poročilo generalnega ravnatelja Prizada dr. Nemeča o sadni letini v Evropi. Ugotovil je, da imajo vse države, ki izvažajo sadje v Nemčijo, letos dobre sadne letine in se bo treba pogoditi z Nemčijo na bazi istih cen, kakršne imajo druge države. Najnižja cena za naša jabolka je 2.25 din.

Na anketi je bila sprejeta tudi naslednja resolucija:

1. Iz Slovenije naj se izvažajo samo na-

mizno sadje, za katerega je določena cena od strani nemških oblasti 21 RM. V zvezi s tem naj Prizad prepove prodajo sadja po nižji ceni.

2. Za predelavo sadja druge kakovosti naj Prizad pospešuje gradnjo sušilnic in kuhinj za kuhanje sadne marmelade in za podelitev brezdrošarskega sladkorja.

3. Na podlagi cene, katero je določila nemška država za naše sadje, se je našel sporazumni sklep med producenti in izvozniki, da se zgodnje sadje plača producentu po najnižji ceni 2.25 din.

4. Prizad naj imenuje svojega zastopnika v Mariboru za čas izvozne sezone, da bo na razpolago za vse informacije za producente in izvoznike.

5. V Mariboru se ustanovi informacijska pisarna, v katero je imenovala banska uprava svojega zastopnika, enega zastopnika pa naj imenuje Prizad.

Ljubljana

Ljubljana je na počitnicah

Zdaj se to res lahko reče in se na obeležju ljubljanskega mesta tudi povsod pozna. Kdor le more, hili užival lepo poletje, kolikor ga še je. Saj smo že v poznem poletju in kratke so letošnje počitnice, ko nam jih je nemilostni vremenski bog tako hudo pristrigel in jih je šla polovica po vodi v mokrem, mrzlem juliju.

Avgust se je po prvih dneh okle- vanja zdaj le pojavil v pravi formi, kakor se spodobi za predstavnika pas- jih dni, kislh kumarc in vsega tiste- ga, ki se mu pravi visoka sezona, le- toviška, kopališka, turistična itd. Ta- ko se to Ljubljani povsod pozna, iz- praznila se je, ni več niti na živilskem trgu tistega živahnega vrvenja, trgo- vine imajo malo prometa, po uradih in pisarnah je tudi zatišje, kličeš te- lefonsko številko to in to, ali se sploh ne oglasi, ali pa je odgovor: „ga ni“ — in če že gospod X ni šel na do- pust, ali ni vpoklican, se je pa vsaj šel kopati. V popoldanskih urah sploh ne dobiš v roke žive duše tako rekoč. Vse je zunaj na plažah Ljubljane in Save ali kar je še drugih pritokov, na- ravnih in umetnih. Mestne ulice pa dremlejo v soparici razbeljenega as- falta in oživijo spet šele v večernih urah, ko zaveje od planin sem in goz- dov v Ljubljano prijeten hlad. Tedaj pa oživijo tudi vrtovi in terase restav- racij in kavarn ter streha Nebotič- nika. Sicer pa hodijo Ljubljančani zgodaj spat. V predpolnočnih urah, ko je v Zagrebu na Ilici in v Beogradu na Terazijah še živahen vrvež, vlada v Ljubljani že zdavnaj idiličen mir.

Vročina je pritisnila, a nihče se ne pritožuje nanjo, vsak je letos sončne pripeke vesel, meščan in kmet, saj smo prestali dosti moče in mraza, in če si ne bomo nabrali zdaj v poletju potrebnih sončnih kalorij, bomo na zimo vsi kilavi. Zato pa naj le še bo vroče, čim dalje, tem bolje.

a Splošno poletno zatišje se pozna tudi v ljubljanski zemljiški knjigi, kjer je zdaj le malo vknjižb o posestnih spremembah v nasprotju s prejšnjimi meseci, zlasti z me- seema maj in junij, ko je bil promet na realnem trgu tako nenavadno živahen.

V vseh povojnih letih se še ni zgodilo, da bi zemljiška knjiga v Ljubljani zazna- movala toliko posestnih prenosov v teku sedmih mesecev kot je bilo to letos, saj je bilo sklenjenih 678 kupnih pogodb za celotno kupnino nad 55 milijonov dinarjev. Med drugimi je tudi mestna občina izvršila nekaj posestnih transakcij in povečala vrednost svoje nepremične imovine, ki je po stanju koncem I. 1939 znašala nad 240 milijonov din.

Celle

JUBILEJ CELJSKE „SKALE“

Na Okrešlju so v nedeljo slovesno proslavili desetletnico savinjske podružnice TK „Skale“. Ob 10. je bila sv. maša za umrle planince. Po maši je bilo slavnostno zboro- vanje. Predsednik podružnice „Skale“ Farč- nik iz Celja je imel lep spominski govor. Nato so vsuče prof. Zumer v imenu glav- nega odbora „Skale“, dr. Milko Hrašovec za savinjsko podružnico SPD in g. Torkar za jeseniško „Skalo“ čestitali savinjski Ska- li k prvemu jubileju. Po tej proslavi se je na Okrešlju razvila ljudska slavnost. — V soboto jutraj je rešilna ekspedicija pod vodstvom načelnika reševalne akcije SPD v Celju Andrina Kopinška ter Branka Diehla in Zekarja rešila iz nevarne stene na Mrzli gori dva turista. Bila sta to kino- operater Ivan Omika iz Celja in gđc. Val- entina Frakarjeva iz Ljubljane.

c Popravni izpiti in vpisovanje na drž. realni gimnaziji s klasičnimi vzporednica-

mi v Celju. Popravni izpiti za redne učence in privaliste bodo 28. in 29. avg., popravni nižji tečajni izpiti in pismeni višji tečajni izpiti 30. avg. in ustni višji tečajni izpiti 31. avg., vsakokrat o.č. 8. ure dalje. Spre- jemni izpiti bodo 27. avg. Podrobnejši raz- pored izpitov bo razglašen na deski v veži. Vpisovanje ob pričetku novega šol- skega leta 1940/41. bo vsakokrat od 8. do 11. po sledečem vrstnem redu: 2. sept. za 1. razred, 3. sept. za 2. do 8. razred in 4. sept. za učence z drugih zavodov. K vpisovanju mora prinesli vsak učenec in vsaka učenka zadnje šolsko izpričevalo in potrdilo o predpisanem davku, učenci z drugih zavodov pa tudi še krstni list.

c Zetev smrti. Na Cankarjevi cesti 3 je umrla 84letna vdova po železniškem nad- revidentu Antonija Stehlik. V bolnišnici pa so umrli 36letni posestnik Anton Skok iz Brezna pri Vitanju, 15letni dninar Jože Pintar iz Hrenove pri Novi cerkvi in 50 letni posestnik Ivan Spegli iz Podgorja pri Vojniku.

c Narodna slavnost bi se imela v nedeljo popoldne vršiti na Anskem vrhu. Kljub nastali zapreki se je tam zbralo lepo šte- vilo občinstva, ki se je po svoje zabavalo, ker godba ni mogla igrati in se tudi osta- lo ni vršilo tako, kakor je bilo predvideno. c Razne nesreče. 74letna zasebnica Jo- žefa Skrubelj iz Trnovlj je doma padla in in si zlomila nogo. — 48 letni laborant v Zdravstvenem domu v Celju Ivan Smolej je padel s kolesa in se potol- kel p onogah in rokah. — 7letnega dñ- narjevega sina Franca Krajca iz Bočne je pri igri sunil neki fant v trebuh. Dobil je notranje poškodbe.

c Borza dela. 10. avgusta je bilo v evi- denci 271 brezposelnih, 143 moških in 128 žensk. 31. julija jih je bilo v evidenci skupaj 259, 137 moških in 122 žensk. — Delo je na razpolago: 4 hlapcem, 1 kova- ču, 1 mlinarju, 2 pekoma, 4 čevljarjem, 10 deklam, 1 natakarici, 1 hotelski kuha- rici, 1 sobarici, 6 kuharicam in 4 slu- kinjam.

c Mramorji so se pojavili letos v izved- nem številu po vrtovih in poljih v celj- ski okolici. Golazen dela precejšnjo škodo na vrtih in poljskih kulturah.

c Pobalinstvo. 48letni dninar Vincenc Turnšek od Sv. Jurija ob Taboru se je vračal iz Teharja proti Celju. Na cesti ga je izpodbil neki neznanec. Pri padcu je Turnšek dobil precejšnje poškodbe po gla- vi, da je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Ptuj

ZITNA SKLADIŠČA ZA PASIVNE KRAJE

Slovenija ne pridela dovolj žita za pre- hrano svojega prebivalstva. Letno mora uvoziti do 12.000 vagonov krušnega žita. Da bo lažje preprečevati dviganje cen ži- tom radi spekulacije bodo ustanovljena v Sloveniji žitna skladišča. Določenih je že šest, medtem ko za pasivni ptujski okraj še ni predvideno nobeno. Že z ozirom na Haloze, ki pripadajo med najpasivnejše kraje v Sloveniji, bi bilo nujno, da se tudi za ta okraj zgradi žitno skladišče.

p Ponarejeni stari 20 dinarski kovanec. Šterbal Alojz iz Ptuja je hotel prejšnji teden zamenjati na davčni upravi v Ptuj star 20 dinarski kovanec. Blagajnik davčne

Haloški mlatiči na priložnostnem delu

V Halozah sta dva sloja v veliki ve- čini: to so viničarji in kočarji. Njihove številne družine so revne. Viničar ima boren zaslužek in kočar ima premo- la zemljo, ki svojo trohico vina proda izpod stiskalnice po sramotni ceni. Tako so primorani, da si iščejo priložnostnega za- sluška izven Haloz. Našli so ga v mlačvi. V tem času je vinska trta povezana in oškropljena. Poleg lepega in sončnega vremena ne zahteva posebne nege. Halo- ške družine lahko pošiljajo zdaj svoje člane na mlačvo. Številne in najboljše delovne moči odhajajo s culo in cepcem

Samarijanski tečaj v Rušah

Krajevni odbor Rdečega križa v Ru- šah je priredil samarijanski tečaj, ka- terega se je udeleževalo 32 slušateljev in slušateljic. Tečaj sta vodila g. dr. Zorec, domači zdravnik in g. ing. So- lar. V nedeljo so slušateljci polagali izpit. Izpitu je prisostvoval šolski nad- zornik Močnik, kot zastopnik RK, g. ravnatelj Krejči, predsednik RK v Ru- šah, g. župnik Pšunder, šolski upra- vitelj g. Šeško, upravitelj pošte g. Ze- helj. Izpit je položilo 23 slušateljic in 4 slušatelji s prav dobrim uspehom.

V imenu društva se je zahvalil g. dr. Zorec g. Krejči. Apeliral je na vse te- čajnike, da svoje znanje poglobijo, da bodo res lahko koristili svojemu na- rodu in državi. Vsem je čestital g. Močnik, ki je prikazal delo RK v Stu- dencih pri Mariboru in drugje, kjer tečajniki tudi v mirnem času poma- gajo vsem, ki so njih pomoči potrebni.

Tečaj je bil zelo dobro organiziran, bilo je 15 večurnih predavanj, vršile so se stalno praktične vaje, predvajali zdravstveni filmi, tako da uspeh ni mogel izostati.

SMRTNA NESREČA TRGOVCA IZ NO-VEGA MESTA

Na vrhu Plješevice, med 12 in 13 km od Samobora, je smrtno ponesrečil Julij Pezdirc, lesni trgovec iz Novega mesta, in njegova spremljevalka Nada Cerer. Na enem izmed številnih ovinkov je avto- mobil strmoglavil v globino 6 m. Ker na tem mestu ni dreve, se ni mogel nikjer ustaviti. Po padcu je vozilo drčalo dalje v dolino, oba potnika sta pa padla iz avta, naprej Nada, nato trgovec. Oba sta dobila tako težke poškodbe, da sta morala v najkrajšem času izdihniti. — Oblasti so uvedle preiskavo.

GNUSEN ZLOČIN PRI NOvem MESTU

Novo mesto z okolico je razburil oga- ben zločin. Ko se je 40 letna posestnica Teresija Rajarjeva vračala domov na Po- tov vrh, jo je napadel neki možki. Ko se mu je uprla, ji je na zverinski način pre- rezal trebuh ter jo pustil ležati na cesti. Tam so jo našli ljudje ter jo odpemili v bolnišnico, kjer je bila takoj operirana. Njeno stanje je težko, a ne brezupno. — Orožniki so prijeli tudi že napadalca v osebi 40 letnega Josipa Adameka.

IZVOZ SLANINE IN SVEŽEGA MESA V NEMČIJO

Odobren je izvoz 50 vagonov slanine in 50 vagonov svežega svinjskega mesa poleg rednega kontingenta živih svinj, ki znaša tedensko 2,5 do 3,5 tisoč komadov.

uprave Jerman Alojz je ugovoril, da je ponarejen. Preiskava je dognala, da ga je vrnil neki kmet v juniju delavcu Šprahu Josipu iz Ptuja.

o Poročila sta se v Varaždinu kapetan I. klase šgš. Dragomir Bozović iz Murske Sobote in učiteljica gđc. Ljudmila Maroh iz Križevcev v Prekmurju.

o Ptujška gora. Tombola za popravilo svetišča se ni mogla radi dežja vršiti v nedeljo, 11. avgusta, zato se vrši na Marijin praznik 15. avgusta. Pridite ta dan vsi na Goro, ker po vsej deželi gre glas, da na Gori sreča čaka vas.

o S staro puško se je obstrčil 18letni kleparski vajenec Stanko Grčar v Brezovici pri Mirni. Ravnal je tako nerodno, da je dobil ves naboj v glavo. V brezupnem stan- ju so ga spravili v kandijsko bolnišnico.

o Strogi pasji kontumac je bil razlegnjen tudi na občino Ruše. Bilo je postreljenih več psov, ki so se potepali po vasi brez nadzorstva.

o Izkuhanje mesnih jedil 15. avgusta je kr. banska uprava dovolila v gostinskih obratih v krajih, kjer se vrše romanja, cerkvena zborovanja, tekme in sejmi.

Ali si že prijavil vsaj enega novega naročnika . . .

Maribor

Radvanje domovanje industrijsko-predmestnega delavstva

Náša vas pod Pohorjem se neprestano razvija in postaja tako rekoč domovanje industrijsko-predmestnega delavstva. To nalaga občini nove naloge. Treba je prilagoditi prejšnjo izrazito kmečko komunalno politiko novemu razdobju in novim potrebam. Tega dejstva se občinski odbor zaveda in skuša brez novih obremenitev prebivalstva vse urediti in prilagoditi novemu stanju.

Ljudstvo ni bilo zadovoljno s komasacijo bivše radvanjske občine l. 1931 z občino Studenci. Bili so toliko ponosni in zavedni, da hočejo na svojem teritoriju sami gospodariti. Pa tudi bremena so se takoj spremenila, oziroma izenačila z bremenom občine Studenci. To dejstvo je podžigalo ljudi,

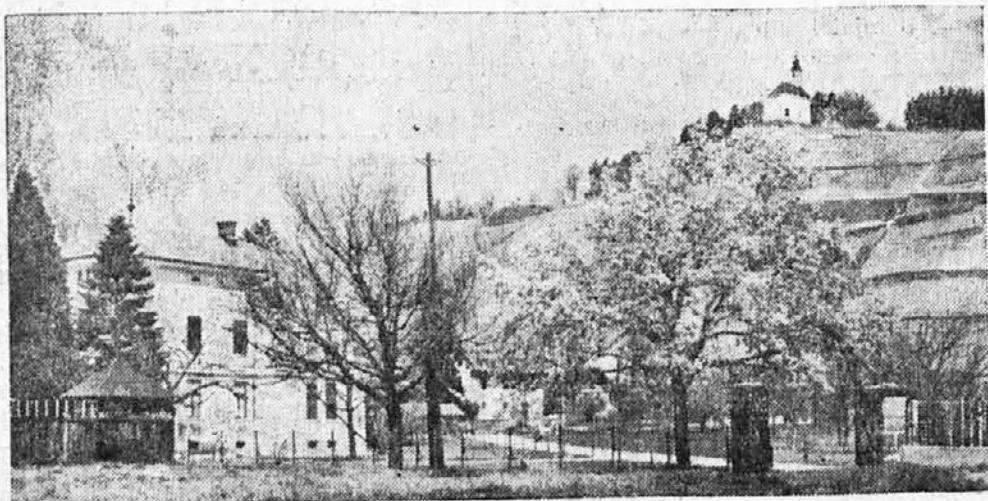
da so začeli akcijo za odcepitev od Studencev in ponovno osamosvojitve radvanjske občine. Akcija je uspela in leta 1936 je bila komasacija razveljavljena.

Kljub velikim »režijskim izdatkom« občinski odbor ni naložil prebivalstvu več kakor 45 odst. doklado na neposredne davke. V tej dobi se je v občini marsikaj izpremenilo in uredilo. Občina je zahtevala lastno žandarmerijsko postajo, ki jo je dobila. Občina je kupila veliko stavbo pri opekarni. Stavba je stala 83.000 din. Tam sta sedaj občinski urad ter žandarmerijska postaja. V doglednem času nameravajo še nadzidati nadstropje ter tam urediti tudi prostore za pošto. Občina Radvanje s svojim okolišem nujno potrebuje pošto; s tem bi bila razbreme-

njena mariborska pošta, od koder se vrši sedaj dostava. Gasilski dom, ki je bil lani blagoslovljen, je tudi bil zgrajen z izdatno podporo občine. Urejena je bila tudi kapelica, tako da je tam vsako nedeljo služba božja.

Radvanjsko pokopališče je dobilo v tej dobi popolnoma novo lice in ga lahko prištevamo med naša najlepša pokopališča. Občina je sedaj kupila od posestnika Šerbauma veliko parcelo, da bo pokopališče, ki je sedaj premajhno, razširila.

Občina ima v svoji oskrbi 28 km cestnega omrežja. Nujno bi bilo potrebno, da banovina in država prevzameta del teh cest, občina pa bi ostalo lahko sama držala v boljšem stanju, kakor sedaj.

Vinarska in sadjarska šola v Mariboru

Škropljenje sadnega drevja

Ravnatelj mariborske vinarske in sadjarske šole J. Priol spada po svojem delu in uspehih v krog mednarodno priznanih strokovnjakov. Že kot 8 letni pastirček je z uspehom cepil jablane. Svojo izredno ljubezen do sadjarstva je pozneje neumorno spopolnjeval z nešteti študijskimi potovanji širom vse Evrope, od gospodarsko krasno urejene Danske, Nizozemske, Švice pa do Grčije, ter z zasledovanjem svetovne strokovne literature — ne izvenziti niti najnovejših ruskih eksperimentalno-znanstvenih dognanj — si je pridobil ogromno strokovno znanje, ki ga sedaj z vso ljubeznijo resničnega kvalitetnega delavca, dobrega poznavalca kmečke mladine ter odličnega metodika nudi gojencem svoje šole.

Na podlagi svojih bogatih 20letnihkušenj nam je v posebni lični knjižici podal strokovna navodila za »Škropljenje sad-

nega drevja«, saj je najvažnejše delo sodobne sadne kulture vsekakor zaščita drevja pred sadnimi škodljivci, zato je pravilno škropljenje sadnega drevja z določenimi in v dolgoletni praksi preizkušenimi škropili brezpogojna — sedaj že oblastveno predpisana in zahtevana — nujnost, če hočemo doseči kvaliteto namizno sadje. Knjiga ima 20 poglavij z vsemi navodili in škropilnim koledarjem ter je vsakemu sadjarju res potrebna. To dokazuje že dejstvo, da je prva izdaja te knjige v nakladi 5000 komadov bila razprodana pred potekom 1 leta. Druga izdaja, ki je sedaj izšla, je zpopolnjena in povečana ter bo koristila z uspehom tudi sadjarskim začetnikom.

Želeli bi, da g. ravnatelj obogati slovensko strokovno literaturo kmalu s kakšnim novim, enakovrednim delom.

P. Šegula.

Šofersko-kovinarska organizacija ustanovljena

V soboto zvečer je bil v mali dvorani Narodnega doma ustanovni občni zbor Šofersko-kovinarske organizacije za kraljevino Jugoslavijo s sedežem v Mariboru. Dobro obiskano zborovanje je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. Josip Pečečnik, ki je v izčrpnem poročilu orisal borbo za novo organizacijo in njen pomen za narodne šoferje in kovinarje v celi državi. Nato je prečital od oblasti potrjena pravila, ki jih je članstvo s pritrjevanjem sprejelo.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Pečečnik Josip, podpredsednik Maček Ivan, tajnik Poljšec Drago, blagajnik Petelin Edo; odborniki: Jezernik Ivan, Božnik Ferdo, Toplak Urban, Bubnič

Ivan, Rijavec N., Kocmut Edo, podnarednik Zegarec, Rožič Anton in Maher Ivan. V nadzornem odboru so Nolde Boris, kapetan Krešević Drago in Turk Ivan.

Sledilo je predsednikovo poročilo o namenu nove organizacije in o bodoči zadrugi, ki bo ustanovljena v korist vsega članstva. G. Petelin je nato prikazal dolgoletno borbo za ustanovitev samostojne organizacije in zasluge predsednika g. Pečečnika, ki je neustrašno izvajal zmago svojemu šofersko-kovinarskemu stanu.

Z ustanovnega občnega zbora so zborovalci odposlali vdanostno brzojavko kralju in pozdravno brzojavko ministru vojske in mornarice.

Tržne dobrote so še vedno drage

Iz zadnjega uradnega poročila mariborskega mestnega tržnega nadzorstva posnemamo naslednje cene: krompir kg po 1.50 do 2 din, čebula 3 do 5 din, česen 8 do 12 din, zelje, glava do 3.50 din, kislo zelje 5 din kg, kumarice, kom. 2 din, zelena paprika 4 do 6 za dinar, karfiola 10 din, ohrovt glavica od 0.50 do 2.50 din, hren 7 do 9 din, buče do 3.50 din, paradižniki 4 do 6 din, glavata solata po dinarju, prav tako tudi endivija,

koleraba 3 do 8 din za dinar, fižol v stročju 2.50 do 4 din, kupček graha v stročju dinar, liter luščenega graha 5 din, kupček pese dinar.

Precej drago je sadje: jabolka 5 do 10 din, hruške 8 do 16 din, suhe slive 6 do 10 din, črniče liter 2 do 2.50 din, grozdje 12 do 20 din, brusnice 8 din liter, ringlo 6 do 10 din liter, celi orehi 8 do 9 din kg, luščeni orehi 24 do 28 din.

Pšenica je po 2.50 do 3 din, rž 2 do

2.50 din, ječmen 1.50 do 2 din, koruza 2.50 do 3 din, oves 1.50 do 1.75 din, proso 2.75 do 3 din, ajda 1.50 do 1.75 din, proseno pšeno 5 din, fižol 3 do 5 din.

Tudi sladkovodnih rib je precej na trgu. Mrene prodajajo po 12 do 14 din kg, belice 8 do 10 din, kline po 12 do 14 din.

Smetana je po 10 do 12.50 din liter, mleko 2 do 2.50 din, surovo maslo 28 do 32 din kg, čajno maslo 34 do 40 din, domači sir 10 do 12 din, jajca 0.60 do 1 din.

Zlasti se pozna draginja na perutninskem trgu. Kokoši so po 20 do 33 din, piščanci 20 do 65 din, gosi 40 do 45 din, race 15 do 22 din.

m Nočna lekarniška služba od 10. do vključno 16. t. m.: dvorna lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20, tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3, tel. 22-70.

m Jutri koncert v mestnem parku. V sredo, 14. t. m. od 20.30 do 22. ure igra vojaška godba v mestnem parku pod vodstvom kapelnika kapetana Jiraneka, seveda le v primeru ugodnega vremena. — Odslej prireja vojaška godba promenadne koncerte ne več ob četrtkih ampak ob sredah zvečer.

m Planinska služba božja 15. avgusta na praznik Marijinega Vnebozdetja: pri Mariborski koči ob 9., pri Sv. Anehu ob 10., na Smolniku ob 9., na Pungartu (Koča pod Kopo) ob 11., na Uršiji gori ob 9., na Pesku ob 10. — V nedeljo, 18. avgusta na istih postojankah in ob istem času kakor na Marijin praznik s to spremembo, da na Pesku in na Pungartu ne bo sv. maše, pač pa na Kremžarjevem vrhu ob 11. V mariborski frančiškanski cerkvi na praznik in v nedeljo pred odhodom vlakom ob 4.15. — Aljažev klub.

m Na drž. učiteljsku v Mariboru bodo popravni diplomski izpiti 26. in 27. t. m., popravni razredni izpiti pa 2. septembra.

m Umrl je pobreski podžupan in upokojeni železničar ter posestnik g. Martin Belak. Pogreb bo jutri ob 16. iz mestne mrtvašnice na magdalensko pokopališče. Po pogrebu bo žalna seja pobreskega občinskega odbora v kinodvorani.

Še o mariborskih

štorkljah

Te dni smo poročali, da opažajo Mariborčani jate štorkelj, dve pa da sta se ustavili kar v Mariboru. Mestni svetnik in veletrgovec g. Sluga s Tržaške ceste nam k temu sporoča, da sta štorklji njegova last. Nedavno jih je prinesel iz Slavonije ter jih udomačil. Vsak večer letita štorklji čez mesto k Trem ribnikom, kjer se kopata.

m Poveljnik orožništva brigadni general Milutin Stefanović je prisel na inspekcijskem potovanju tudi v Maribor, kjer je inspiciral orožniško četo in obiskal predstavnike civilnih oblasti.

m Neznani goljuf je izvalil pri tvrdki D. Rakusch na Aleksandrovi cesti 74 25 vreč cementa pod pretezo, da je za stavbenika Nassimbenija. Kasneje so ugotovili, da je slepar ponujal cement po smešno nizki ceni nekje na Koroški cesti.

* Kopanke — nogavice, pletenine, perilo, Oset - Koroška 26.

Državna razr. loterija

Din 200.000.—	29461
Din 100.000.—	3929 59540
Din 80.000.—	47729 58730 98875
Din 60.000.—	64935 99475
Din 40.000.—	52236
Din 30.000.—	16645 41442 45380 45382
	56988
Din 24.000.—	411
Din 20.000.—	88252
Din 16.000.—	17925 62603 97205
Din 12.000.—	7794 11648 29118 44484
	75891 82021

Din 10.000.—

5747 37856 38642 63040 63508 90770 92024

Din 8000.—

9877 22000 23989 24109 29508 30742 34707

47740 59283 65783 69700 70722 72712 83524

83832 89309 96819

Din 6000.—

10549 11949 17088 21732 26419 31060 31557

39550 45571 51050 53775 55794 55876 58999

67728 78789 78917 79572 95098 98046 98241

Din 5000.—

6095 12012 12433 14413 16924 21713 25505

27719 29173 31797 32389 33353 33493 34225

35011 35486 37591 39810 40814 50303 67339

79163 79199 84969 92702

Din 4000.—

11510 13682 15532 18458 20295 22779 22871

24210 27885 29529 35345 45733 46393 49525

52719 53710 55335 55750 60287 60781 61280

62181 62703 62809 62855 63283 64413 69522

79877 81181 85335 85615 85861 86022 87543

89261 91780 92135 93291 94915 99054.

(Brez jamstva)

Pri nas kupljeni srečki štev. 16.924 in 83.524 sta zadeli din 5.000.— oz. din 8.000.—.

Bančna poslovalnica BEZIAK, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97)

Kino

* Grajski kino. Na splošno zahtevo podaljšamo do vključno torka najboljši francoski film »Zaša sem...« z Jan Gabim. Ne zamudite te zadnje prilike si ogledati ta prekrasni film.

* Kino Union. Danes zadnjič »Krvava farma«, senzacionalni cowbojski film. Od srede »Rožika v Parizu«, zabavna veselo-igra.

* Kino Esplanade. Najzabavnejša komedija »13 stolov« s Heinz Rühmannom in Hans Moserjem v glavnih vlogah. Sledi vefilm »Aixa«.

17. nacionalni šahovski turnir v Celju

Celje, 13. avgusta
Sinoči se je turnir nadaljeval s 3. kolom, ki je že prinesel nekaj odločilnih srečanj. Podoba je, da se bojevitost stopnjuje. Favoriti polagoma prihajajo v ospredje, če tudi je trenuten položaj na tabeli še nejasen.

Po dveh porazih si je Marek nekoliko opomogel ter sinoči dobil proti Jermanu prve pol točke. Na Jermanov Englundov gambit je Marek dobil v kombinaciji kmeta, spregledal pa pri tem večni šah, s katerim je Jerman rešil sicer nekoliko dvomljivo vrednost Englundovega gambita. — Prof. Grašar je prav dobro otvoril proti Mišuri svoj priljubljeni Collejev sistem. V središčni pa se je nekoliko presenčil. Nečakana nestrpnost ga je veljala stolpa, nakar je Mišura z lahkoto zmagal. — V francoski partiji Medan—Drašč je bel v nekoliko tvegani središčni kombinaciji izgubil kmeta. Po likvidaciji srednje igre in zamenjavi figur je Drašč brez večjih težav v končnici zmagal v 50. potezi. — Španska partija Milnar—Majstrov je pripeljala oba partnerja v težko časovno stisko, da nista upala tvegati posebnih akcij. Tik pred prekinitvijo sta se po 36. potezi sporazumela za remis. — V nejasni in težki poziciji je bila prekinjena napada Šiška—Popovič. V dvojnem krilnem napadu je pozicija ostra in napeta ter njenega izida ni mogoče presoditi. — Prav dobro je zaigral Šmigovec damski gambit proti Bernerju, ki je odgovoril z meransko varianto. Šmigovec si je zgradil trdno pozicijo ter prišel v izredno pred-

nost. Toda prezgodaj je pričel z napadom in dovolil, da se je Berner z lepim manevrom izvelkel iz težav ter celo osvojil kmeta, ki bo najbrže zadoščal za zmago.

— Gottlieb in Šubarič sta v nejasni poziciji po 36. potezi prekinila svojo francosko partijo. — Savič je spet zaigral Retljevo partijo, s katero je imel slabe izkušnje proti Sorliju, tokrat proti Zuku. Pri zamenjavi nekaterih figur je Savič osvojil kmeta ter bo najbrže zmagal. — Precej dramatična pa je bila partija Pavlovič—Sorli. Pavlovič je spet posegel po kraljevem gambitu, ki pa ga je Sorli hladno pariral ter v središčni osvojil kmeta. Partija je bila po 45. potezi prekinjena. Sorli ima precej izgledov, da odnese celo točko.

* 108. Nimcovičeva obramba

(2. kolo v Celju 11. in 12. avg. 1940)

Beli: Berner

Črni: Marek

1. d4, Sf6 2. e4, e6 3. Sc3, Lb4 4. e3, b6

5. Ld3, Lb7, 6. f3, Sc6 7. Sge2, 0-0 8. 0-0,

Le7 9. a3, d6 10. e4, e5 11. d5, Sb8 12.

Le3, Sbd7 13. b4, Sh5 14. Dd2, g6 15. g4, Sg7

16. Lh6, f6 17. f4, Le8 18. f5, Tf7 19. Sg3,

Lf8 20. h4, Se8 21. Le3, Tg7 22. Kh2, Kh3

23. Kh3, Tg8 24. Le2, Sg7 25. Lb3, gxf5

26. gxf5, Tb8 27. a4, a5 28. bxa5, bxa5

29. Sb5, Ta8 30. c5, La6 31. e6, Lxb5 32.

axb5, Sb6 33. Tax5, Tax5 34. Dxa5, De8

35. Lxb6, exb6 36. Dxb6, Sh5 37. Sxb5,

Dxb5 38. Ld1, Dh6 39. Df2, Df1 40. b6,

Lh6 41. Lf3, De3 42. b7, Le3 43. Df1, Dxf1

44. Txf1, Lb6 45. Ta1, Le7 46. Ta8, Kg7

47. Tc8 in črni preda.

Zanimivosti

Novi Hebridi, kolonija z dvema gospodarjema

Oločje v Južnem morju, kjer sta se Anglija in Francija najprej sporazumeli

Listi so prinesli vest, da bodo Novi Hebridi odpovedali pokorščino vladi v Vichyju in sodelovali dalje v vojni z Anglijo. Pri tem pa ne gre za izključno francosko posest, kajti otočje, ki leži vzhodno od Nove Kaledonije v vodah Južnega morja, je kondominij Velike Britanije in Francije, ima v upravi dva komisarja, enega angleškega in enega francoskega. Poleg francoske se vije tudi angleška zastava. Francoski komisar je podrejen guvernerju sosedne Nove Kaledonije, ki se je tudi priključila k Veliki Britaniji, angleški komisar pa je odgovoren guvernerju britskih Fidži otokov.

Novi Hebridi štejejo 26 otokov s površino 13.000 km², so tedaj večji od naše Dalmacije. Otoki so po večini ognjeniškega izvora, nekaj je koralnih. Nekatera vulkanska žrela so

še aktivna, potresi so pogosti. V bližini je več solfatar, žvepljenih jam. Največji otok Espirito Santo ima 4857 km² površja in 15.000 duš. Na otoku Malikolo je živahna luka Sandwich, na tretjem otoku Vale, ki ima 5000 prebivalcev, je glavno mesto Novih Hebridov, Port Vila s 1500 ljudmi, po večini Francozi. Tu je sedež francoskih misijonarjev in angleških metodistov ter obeh komisarjev kondominija. Prevladuje francoščina.

Vse otočje Novih Hebridov šteje 50.000 prebivalcev. Po večini so doseljeni Indokitaici in Javanci. 3000 delavcev je zaposlenih po plantažah, na otokih je 2000 Francozov in le nekaj nad 500 Angležev. Domačini Papuanci so bili nekdanji ljudožrci. Prvi Evropci, ki so se tu izkrcali, so naleteli na nepomirljive divjake prastarega avtoht-

nega plemena. Še leta 1890. so razmesarili 30 doseljencev.

Podnebje na Novih Hebridih je tropsko, bujno rastlinstvo daje otokom krasno vnanjo sliko. Evropecem klima ne prija, trpe na tropski groznici. Goje kavo, kakao, bombaž in tobak.

Prvi je odkril te otoke 1606. Quiros, za njim se je izkrcal Bougainville 1768., znani morjeplovce Cook pa 1774. Ko je 1885. zasedla otoke Francija in proglasila protektorat, so bili misijonarji metodisti iz Avstralije proti temu in zaprosili angleško vlado, naj protestira proti zasedbi krajev, kjer so umrli metodisti mučeniške smrti. Nastal je spor, ki se je končal s sporazumom tako, da sta Francija in Anglija prevzeli skupno upravo. Tako so Novi Hebridi edina kolonija na svetu, ki ima dva gospodarja hkrati.

MONTAGU NORMAN
guverner Angleške banke (karikatura),
po pisanju »Daily Telegrapha« preoral

svoje privatno igrišče za tenis v Kensingtonu ter ga zasadil s povrtnino. Tudi drugi privatni lastniki parkov so izpremenili travnike v vrtove z zelenjavo. Nekak tak park obdelujejo skupaj poštar, narodni poslanec in vseučilišni profesor.

prešestnika. Zavlekel je oba na vrh svojega mlina na veter ter ju privezal na orjaško vetrenico. Nato je pognal mlin, strašni klici na pomoč so bili zaman. Ljubosumni mož je ostal brez srca.

Naslednje jutro so prišli mimo ljudje in opazili na vetrenici privezani trupli. Ustavili so mlin, mladenič je bil že mrtev, žena pa je, ko so jo odvezali, zbrala zadnje moči ter vsa zmedena skočila v globok prepad. Mlinar, ki je na strašen način kaznoval ženino nezvestobo, je izginil brez sledu.

MEH ZA SMEH

— Slišite, ali niste govorili tudi latinsko?
— No, malo že, toda sem že pozabil.
— Kljub temu, povejte mi, kako izgovarjajo ljudje besedo MDCCCXXV?

V revolucionarnem letu 1848 so bili na vogalih pariških hiš nabiti letaki z naslednjo vsebino:

— Meščani! Dumaj je prost. Metternich je pobegnil. Vsem someščanom javljam, da je moja tovarna paste za čevlje prvovrstna, nje lak se izvrstno sveti. Naj živi republika! Proč z angleškim biksom za škornje!

Dve dami sta vprašali gospoda, katera izmed njih je mlajša.

— Ah, je dejal diplomatski kavalir, od vaju dveh izgleda vedno ena lepša od druge...

Tako bo ceneje

Dumas mlajši je dobil poziv na dvoboj. Sklenjeno je bilo, da se zgodaj jutraj odpeljejo v Versailles. Ko sta se oba nasprotnika znašla pred oknom za železniške karte, je vzel Dumas običajno karto, njegovi nasprotniki pa povratno.

— Ali mislite, da se ne boste več vrnili? je zbadljivo vprašal nasprotnik. Jaz sem vzel povratno karto.

— Meni to ni treba, je dejal Dumas. Po dvoboju vzamem vedno karto svoje ga nasprotnika, tako pridem ceneje skozi...

Na smrt obsojeni padalec iz l. 1777

Belgijec Defontage je že 1777 skonstruiral nekaj »plašč za letenje«, ki se je pritril na roki. Sam ga ni hotel preizkusiti, zato je odšel v Pariz in iskal žrive. Končno so mu dale oblasti nekega na smrt obsojenega zločinca, ki da bo po srečnem pristanku lahko ostal prost.

Nekega jutra se je obsojenec Jean Dumire podal z Defontageom na streho pariške orožarne. Izumitelj mu je navezal na roke »plašč za letenje« in ga poučil, kako naj manevrira. Dumire je skočil, sprva je padal kakor kamen, nekaj me-

trov nad zemljo, ko so ljudje že menili, da bo obležal razmesarjen na tleh, se je pa plašč napihnil in mož je ves bled lagodno pristal.

Defontage je prihitel po stopnicah na dvorišče. Ganjen je stisnil, prav tako bled kakor Dumier, padalcu roko. Ta je bil še vedno tako prestrašen, da ni mogel spregovoriti. No, skoro jo je pa vesel mahnil v življenje, saj je spet imel svobodo... Kronika ne pove, kaj je bilo z Defontageovim plaščem kasneje.

Rusija gradi železnice za otroke

V zadnjih letih je nastalo v sovjetski Rusiji več železniških prog izključno za otroke. Največja teh je v centralnem parku v Dnjepropetrovsku. Odrasli so začuden, če opazujejo te otroške železnice, tako so polne. Štiri kilometre dolga proga ima tudi majhne postajice. Vagoni imajo 12 sedežev, ki jih lahko uporabijo tudi odrasli. Postajni načelnik, star 12

let, skrbi za red, nemoten promet v pisarnici, ki ima vse signalne naprave. Železniški inženirji so seveda poskrbeli, da so bili vsi načrti v redu dovršeni, tako posebno spodnji stroj prog. Država pospešuje tak način gradnje, ker se zaveda, da s tem vzgaja v mladini prepotrben kader dobrih železničarjev.

Strašno maščevanje varanega moža

Grški listi poročajo o strašni drami, ki se je odigrala v neki planinski vasi. Priletni mlinar, ki si je s pridnostjo pridobil precej premoženja, se je pred leti poročil z mnogo mlajšo, zelo lepo mladenko iz vasi. Da bi nakupil nekatere potrebščine, je pred dnevi jahal iz svojega mlina v vas. Ne daleč od doma ga je zajela ne-

vihta. Strele so švigale po nebu, močan nalive je prisilil mlinarja, da je obrnil kono in zdirjal proti domu.

Žena ni pričakovala, da se bo mož tako naglo vrnil. Tako jo je mlinar zalotil v objemu z mladim nečakom, ki je služil v mlinu. Razjarjeni mož je v navalu ljubosumnja skočil k postelji ter zvezal

Prosim vas, denite noge na mizo, da bom mogla dalje z delom...

Sergiusz Plasecki

★ LJUBLJENEC ZVEZD

72 Roman iz tihotapskega življenja na bivši poljsko-ruski meji

Skrivaj in pazljivo opazujem policista. Prepričana sta, da jima ne pobegnem. Precej brezskrbno sedita in kadita. Puskice imata med nogami.

Da bi skočil postrani s sani, ne, tega ne morem. Zadržala bi me. Ali pa bi se odgnal z nogami od dna sani?... In predno bi možakarja dvignila roke, bi že bil s sani. Da bi le ne padel na glavo...

Natančno opazujem pokrajino. Sani poskakujejo precej močno, tako da bi mogel z lahkoto skočiti z njih. Policista imata noge pokrite s snegom in povite v plašče. Predno bi vstala in skočila s sani, bi se jaz že pobral ter se spustil v beg...

— Ali je še daleč? — vpraša policist.
— Tri kilometre.

To je še pospešilo moj sklep. Z očmi iščem primerno mesto ter čakam na ugodno priliko. Noge sem stegnili ter močno uprl ob dno sani. Iz rokavov sem izvlekel roke. Ah, ko bi ne imel vezi.

Policista si spet prižgeta cigarete.

Sani počasi vlečejo v klanec. V mesečini vidim daleč naprej cestno gaz. Na levi je dolgi pas streh, za njimi pa odprta polja. Zadnjič se ozrem na levo in desno in na eskorto. Sani so na vrhu ter se že jamejo spuščati navzdol. Ta trenutek sem se silovito odgnal ter skočil zadaj s sani.

V loku sem padel na cesto. Bliskovito sem se pobral ter jel bežati po klanec navzgor. V teku sem večkrat naglo zasukal glavo.

— Ustavi konje! Ustavi konje!...

Sani pa so še kar letele naprej.

Tečem po cesti, kar mi dopuščajo sile. Spet se ozrem. Zdaj policista že tečeta za menoj. Ustavila sta se. Merita. Skočim za deblo ob strani ceste. Strel. Skočim za drugo deblo. In tako nadaljujem svoje beg, od debela do debela. Spet strel. In koj nato še nekaj strel. Streljata brez cilja, ker me ne vidita več.

Zasopel sem pritekel na vrh. Navzdol gre laže. Utrujen pa nisem, ne, še ogrel sem se. Večkrat se ozrem. Na zasneženi cesti in na belih poljih ni nikogar.

Dober kilometer sem že pod klanec, ko sem spet opazil v mesečini sani. Za cesto je gozd. Spustim se vanj, potem na polje in spet v gozd. Le naj si za menoj brusijo pete!

In spet polje in gozd. Ogledujem se naokoli. Bela pustinja. V tisočerihi žarkih blišči sneg. Zrem v zvezde in iščem smer. Veliki voz mi kaže pot na zapad.

— Ne, dragi moj, ne! Moja pot pelje na vzhod! Na zapadu zame ni mesta!

Prividi na meji

Ah, ne hodi ti, dragi moj,
ah, ne hodi v nočeh
po kraju tem,
kjer smrt preži na pleči.
Iz »Pesmi tihotapcev«.

1.

Zima. Mraz. Sonce zahaja. Po svodu razprostira pisane in pestre preproge. Vsak hip se izpreminjajo. Da, sonce ne varčuje z barvami. Bogato je, radodarno in ljubeznivo.

Gogolav stojim na ozki in razorani cesti. Zebe me. Čez zasneženo dvorišče stečem v hišo in prisopiham v veliko in toplo izbo.

Polovica januarja bo že. Četrty teden sem že pri Dovrilčukovih, tri kilometre od meje, med Duškovim in Volmo. Od tod do Rakovega je enajst kilometrov. Lord me je pripeljal k njim. Dovrilčukovi so njegovi daljnji sorodniki.

Kmetija je na samoti. Do najbližje vasi je dva kilometra. Tod v okolici ni drugih kmetij. Skrivališče je torej varno. Lahko se skrivam nekaj let, a nihče me ne bo našel.

Blizu kmetije je velik gozd. Z enim robom sega tik do hiše, z drugim pa se razprostira proti meji.

Dovrilčukovi so obubožani plemiči. Pet in dvajset hektarjev zemlje imajo in nekaj gozda. Živijo prav dobro ter ne varčujejo z vsako paro. Z okoliškimi sosedi in kmeti nimajo nobenih stikov. Živijo silno samotno. Družina je složna. Za malenkosti se ne prepirajo. Veseli so in zadovoljni. Delo jim gre igranje izpod rok.

V domu vlada izobilje.

Poglavar rodbine, Matija Dovrilčuk, je krepak 66-letnik, toda človek bi mu jih ne prisodil več kot petdeset. Zdrav je in močan ter pri delu prav nič ne zadržuje. V mladosti je precej potoval po svetu. Izobražen je ter ve povedati marsikaj zanimivega, kljub temu da se zna jedva podpisati. Oči se mu veselo iskrijo. Zelo rad pripoveduje ter govori zelo lepo, nazorno in prepričevalno. Zdi pa se mi, da vendarle hitreje misli kot govori.

Matijeva žena Fiana je petdesetletnica. Hojo ima ponosno in vzravnano. Kolikor sem doslej videl, je silno marljiva. Brez dela je še nisem videl. Govori pa malo in še takrat zelo nerada.

Tri sine in štiri hčere imata. Fantje so kot hrasti, dekleta kot ponosne lipe. Vsi so zdravi, ponosni, veseli, močni in delavni. Umirjeni so, urejeni ter ne poznajo razburjenja in preprirov. Delajo radi in mnogo. Besede staršev so jim svete.

Družina je pobožna ter se drži vseh davnih običajev. Fantje in dekleta so si podobni. Razlikujejo se le po letih, polti in rasti. Sveže obraze imajo, črne, goste lase in rjave oči. Seveda niso dekleta tako trda v obraze kot fantje.

Najstarejšemu sinu Bazilu je trideset let, srednji, Šimon, je dve leti mlajši. Bazil je kot medved, neokreten in neurejen po zunanosti, vendar pa močan in delaven. Ignacij je vitkejši, a vendarle močne postave. Šimon je med sinovi najnežnejši. In vprav radi tega ga ima mati najrajši.

Mariborske vesti

m „Studenški Tarzan“. V soboto zvečer se je v neki gostilni v Studencih pojavil B. T. iz Studencev in se v pijanosti izdajal za studenškega „Tarzana“, zbil več steklenic in končno napadel Kranerja Antona. Slednjemu sta priskočila na pomoč neki gost in g. Blažič iz Studencev, ki sta hotela umiriti pijanca. Pri tem pa je pijanec teže poškodoval oko in nogo g. Blažiču. Red je napravila šele žandarmerija, ki je pijanca ukrotila in prijavila oblastem.

m Maturanti goriškega učiteljskega leta 1915. Naša 25 letnica mature je tu. Ali se ne bi v ta namen kje sestali, da preštejemo naše vrste in obudimo stare spomine? Tov. Lavrenčič je mnenja, da bi se sestanek vršil v Celju, ki je nekako središče. Prosim, naj se še kdo oglasi s kakšnim predlogom! **Lazar Tone**, šol. upravitelj v Razvanju pri Mariboru.

m Samo do petka veljajo stari kovanci po 2 din in 50 par, 31. t. m. pa bodo izgubili veljavo zakonitega plačilnega sredstva stari srebrni kovanci po 10 din.

m Kaljenje nočnega mira. Stanovaleci Kralj Matjažev in Erjavčeve ulice v Studencih se pritožujejo nad stalnim kaljenjem nočnega mira v omenjenih ulicah.

m Dve vlomni tatvini. Ponoči je neznanec vlomil v klet in nalo v stanovanje hišne posestnice Marije Ekartove v Jadranski ulici 100 in odnesel čevlje, nekaj perila in obleke. Isto noč je bilo vlomljeno tudi v stanovanje zasebnice Lije Gabričeve v Aljaževi 24. Tudi njej je odnesel vlomilec perilo in obleke.

m Žensko kolo „Panter“ z ev. štev. 198315. Nekdo ukradel izpred OUZD delavki v Savčevi.

m Obilna luč, vredna 600 din, je bila ukradena z avtomobila podravnatelju „Putnika“ Aleksandru Pfeiferju.

m Zlato zapesnilo je neznanec ukradel zasebnici Hedviki Križnikovi iz stanovanja na Pobreški cesti 15.

m Zepar je izmaknil včeraj na Vodnikovem trgu zasebnici Doroteji Habermutovi denarnico s 500 din.

m Napad na Kralja Petra trgu. Ponoči je neznanec na Kralja Petra trgu napadel 49 letnega skladiščnika Jurija Štepanova ter mu s kamnom nevarno poškodoval glavo, da so ga morali spraviti v bolnišnico.

Sport

Kralj Peter II posetil blejski turnir

Udeleženci teniškega turnirja na Bledu, med njimi tudi častno število Mariborčanov, so doživeli zadnji dan turnirja prijetno presenečenje. Turnir je posetil Nj. Vel. kralj Peter II. s spremstvom, malo pred njim pa so se pripeljali tudi Nj. kr. Vis. knežinja Olga s kneževicama Aleksandrom in Nikolajem. Prisotni so gostom priredili spontane ovacije. Kralj s spremstvom je v dvorni loži prisostvoval zaključnim igram. Pred odhodom se je kralj Peter dalje časa pogovarjal z igralci, ki so se zbrali pred ložo, nato pa je med ovacijami zapustil igrišče. Navzoča sta bila tudi ministar za telesno vzgojo Pantič ter maršal dvora Čolak-Antić.

Finale gospodov v A skupini je prinesel Branoviču zmago nad Smerdujem z 2:6, 6:2, 2:6, 6:1, 6:4. V dvojce sta Smerdu-Bogdanovič premagala par Branović-Radovanović s 5:7, 7:5, 7:5, pri mešanih parih sta gđc. Mitič-Bogdanović odpravila par gđc. Jovanović-Radovanović 6:4, 6:4. Senzacija turnirja je bil damski single, kjer je Beograđanka gđc. Seka Jovanović premagala v finalu go. inž. Ezo Sernec-Maire s 3:6, 6:2, 6:2, v finalu po gđc. Mitičevo s 6:2, 6:0, ki se je plasirala v finale z zmago nad gđc. E. Parinovo s 6:0, 2:6, 6:0.

Častno so se uveljavili Mariborčani v B skupini. Zmagovalec je postal Natan Albenič, ki je v finalu izločil Ljubljanko Šivica s 6:2, 7:5, v finalu pa je premagal Beograđanka Markovića s 6:1, 6:2 ter tako dobil prehodni pokal Blede ter lepo srebrno uro. Med drugimi je premagal tudi Tončiča s 6:4, 6:4, ter Vampla s 6:2, 6:2. Tončič je dosegel pomemben uspeh v igri z dr. Smerdujem, ki ga je premagal s 6:3, 6:4. Skapin je nesrečno izgubil proti Lukmanu s 6:2, 2:6, 7:5, čeprav je v tretjem setu vodil že s 5:1 ter 40:0. Fredi Korenčan je dosegel dva uspeha proti Bankotu 6:3, 6:3, ter Lukmanu 6:4, 7:5, nakar da je izločil Dukić s 2:6, 6:2, 6:4. O. Blanke je izgubil v A skupini proti Branoviču 6:1, 6:2 ter nato v B skupini ni več sodeloval.

Na turnirski listi so bili tudi še gđc. I. Oberšnu, M. Korenčan, Jagodič ter Slana, ki so se uspešno uveljavili v junijskih konkurencah.

Udeležba Mariborčanov je bila letos izredno številna. ISSK. Maribor je poslal na turnir 8. SK. Železničar 2 ter SK. Rapid 1 igralca. Med posetniki je bil tudi predsednik Slovenske teniške zveze g. Radovan Šepc s tajnikom g. Srečkom Voglarjem.

Nekaj strokovnih pojasnil

h konjskim dirkam

Na praznik, 15. avgusta, in v nedeljo, 18. avgusta, bodo na lezenskem dirkališču pod pokroviteljstvom župana dr. Juvana velike konjske dirke v okviru katerih bo kot glavna točka tudi jugoslovanski derby z nagrado 20.000 din, ki jih je zato dala država. Danes se ne bomo spuščali v posamezne točke sporeda, ki je jako pester ter bo zbral v Mariboru vse priznane rejce konj in prijatelje jahalnega sporta. K temu se bomo povrnil v eni prihodnjih števil. Danes pa hočemo podati le nekaj pojasnil, k strokovnim izrazom, ki so pri kasaških dirkah najpogostejši.

Kasaške dirke izvajamo enovprežno v

sulkyju (dirkalni voz z dvema kolesoma), enovprežno v buggyju (voz s štirimi kolesi in gumijastimi obroči) ter dvovprežno (voz s štirimi kolesi za „kučiranje“).

Pri enovprežnih dirkah razlikujemo razne vrste dirk, in sicer med drugim:

a) dirke, ki bazirajo na skupni vsoti nagrad, in sicer tako, da prejmejo konji za določene vsote svojih skupnih nagrad takozvano doklado. Na primer: neki konj je dobil skupno vsoto nagrad din 8000.— Če določa razpis dirke po eno doklado za vsake 2000.— din, potem dobi omenjeni konj s skupno vsoto nagrad din 8000.— pri napovedani dirki

štiri doklade po 20 metrov, t. j. 80 metrov itd.

b) handikapske dirke so tiste kasaške dirke, pri katerih tako zvani handikaper (izenačevalec dolžin) presodi doklade posameznih konj na temelju že doseženih hitrosti. Doklade se izračunajo v razmerju po doseženi hitrosti.

c) Heat vožnje so tiste kas. dirke, pri katerih morajo tekmujoči konji absolvirati predpis. dolžino tolikokrat, dokler ni eden ali drugi izmed konkurentov dvakrat zmagal. Če zmagava v treh heat-vožnjah vsakokrat drugi konj, potem se bore vsi trije zmagovalci še v četrti heat-vožnji, ki prinese odločitev glede zmagovalca in plasmana tekmujočih konj.

Pri kasaških dirkah prejmejo posamezni konji določena dovolila in doklade. Dovolila in doklade so sledeče:

»Maidene«: To dovolilo prejmejo konji, ki še niso zmagali v nobeni dirki.

Kmečko dovolilo: Tega dovolila so deležni konji, ki so v kmečki posesti.

Doklade za zmagovalce prejmejo konji, ki so že večkrat zmagali.

Mitiške doklade prejmejo tisti konji, ki so na dan dirkalne prireditve v eni izmed absolviranih dirk zmagali ali najmanj prejeli eno izmed razpisanih nagrad.

ATLETSKI DVOBOJ V CELJU IN LJUBLJANI

Ljubljanska Ilirija je v atletskem dvoboju premagala zagrebško Concordijo z 58:56 točkam, kljub slabemu vremenu so bili doseženi prav dobri rezultati.

V Celju je na Glaziji nastopila Planina iz Ljubljane proti SK Celju ter zmagala v razmerju 61:43 točkam.

s Rosner: Doctor in dr. 6:2 (2:1). Nameščenci obeh tekstilnih tovarn so se večeraj pomerili v nogometu. V soboto je železničarska obrtna šola premagala v nogometu reprezentanco srednjih šol s 6:5 (2:1). s. ISSK. Maribor v Celju. ISSK. Maribor bo v nedeljo odigral v Celju prijateljsko tekmo s SK. Celjem.

m Pili pa nič plačal. V noči na ponedeljek je v nekem nočnem lokalu popival elegantni neznanec ter napravil zapitek preko 2000 din. Ko je bilo treba plačati, se je „oboževani kavalir“ vsedel v avtomobil ter pobegnil.

MALI OGLASI

GENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Družbe, prekladi, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpisati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409.— Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znak za 3 din.

SLUŽBO DOBI

Samostojni
ZELEZOSTRUGARJI
se sprejmejo pri K. in R. Ježek. 6465-2

POSTREZNICO

srednjih let iščem za celodnevno postrežbo s hrano in vrtnim delom. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6444-2

POSTREZNICA

za popoldan se sprejme takoj. Stritarjeva 17, Maribor. 6442-2

Rabimo več

DOBRIH TESARJEV
za opaženje. Stavbeno podjetje Ubald Nassimbene, Maribor. 6462-2

MIZARSKI POMOČNIK

se sprejme takoj mizarstvo Zist Konrad, Koroška c. 43. 6435-2

VAJENCI-(KE)

FRIZERSKO VAJENKO
začetnico, sprejemem. Sitar, Studenci, Aleksandrova 17. 6452-4

BRIVSKEGA VAJENCA

iz železničarske družine sprejemam. Vajenci z nekaj prakse imajo prednost. Stanovanje in hrana v hiši. Rokić Branko, brivec, Muta. 6466-4

STANOVANJE ODDA

DVOSOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom se odda s 1. septembrom. Ljudska samopomoč, Aleksandrova cesta 47. 6467-5

STANOVANJE

soba in kuhinja v novi hiši se ugodno odda s 15. avgustom ali 1. septembrom. Jadranska ul. 52, Pobrežje. 6450-5

SOBO IN KUHINJO

dvoriščno stanovanje, oddam stalnemu nameščencu, tričlanski družini. Taborska 7. 6463-5

Odda se

SOBA IN KUHINJA

najemnika din 260.—. Stritarjeva ul. 29, Rozman. 6461-5

PEGESAN KREMA
PROTI SONČNIM
IN DRUGIM PEGAM
V LIŠAJU IN NEČISTI KOŽI
LOKALNI DROGERIJA

STANOVANJE IŠČE

Iščem
DVOSOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom s 1. septembrom. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Državni uslužbenec«. 6457-6

SOBO ODDA

Zelo lepo
OPREMLJENO SOBO
na južni strani z lastno kopalnico v vilni četrti oddam za din 600.—. Vprašati Kamniška 5-II. 6439-8

Oddam s 15. septembrom v novi hiši prazno, lepo
SONČNO SOBO
z balkonom in uporabo kopalnice. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6453-8

OPREMLJENA SOBA
se odda gospodu. Jelen, Erjavčeva 12, Studenci. 6458-8

SOBO IŠČE

Iščem s 15. avgustom
OPREMLJENO SOBO
v centru mesta. Naslov pustiti v oglašnem oddelku »Večernika«. 6152-9

Iščem

MANJŠO SOBO

za 1. sept. Ponudbe pod »200« na ogl. odd. »Večernika«. 6459-9

POSEST

MALO POSESTVO
pri Mariboru za 22.000 din in 1500 kv. m parcele Maribor-Studenci, kv. m po 12 din na prodaj. Direktni kupci vprašajo Maribor, Stritarjeva ulica 7, Dolajš. 6448-11

Proda se

NJIVA

ob Bolfenkovi cesti. Vprašati Sp. Radvanje 42. 6445-11

BUKOV GOZD

5 minut od glavne ceste se prodaja. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 6443-11

STROJI

STRUŽNICO
za železo s predležaji prodam. Cenl. dopise na ogl. odd. lista pod »Stružnica«. 6351-14

POHIŠTVO-OPREMA

ZLOŽLJIVE POSTELJE
moderno posteljo z omario, pernice, žensko kolo, radio, pagaje itd. ceneno prodam. Masarykova 24 (vogal Tržaške). 6460-17

Oglašujte!

GLASBILA

Moderen
RADIO APARAT
4 cevni, skoraj nov, din 1500 na prodaj. Slovenska 28. 6454-20

POUK

DIJAŠKI DOM KOČEVJE
sprejema gojence dijake za leto 1940-41. Šolskoletna oskrbnina din 6000. Proforsko nadzorstvo. Hišni red postoren. 6437-21

VOZILA

B. M. W. MOTORNO KOLO
s priklopcem, 750 ccm, v odličnem stanju, prodam: Vprašati pri poslovalnici »Večernika« v Celju. 6238-22

Spomnite se CMDI

OBVESTILA

PREKLICUJEM
kar sem neresnično govorila o g. A. Hanželu. Polak Veronika, Pobrežje, Aleksandrova 57. 6455-26

IZGUBLJENO

ZGUBIL SE JE
pri lehiški šoli na Pohorju okoli leto star jerebičar, siv s kratkim repom. Okoli vrata nosi nagobčnik. Oddati pri g. Urbancu v Lenu. 6446-27

Kdor hoče imeti odgovor na male oglase naj pošlje din 3.— v znamkah na oglašni oddelku »Večernika«.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil iskreno ljubljani soprog, oče, brat, svak, tast in stric, gospod

BELAK MARTIN

upokojeni sprevodnik in podžupan na Pobrežju

v ponedeljek ob 6. uri zjutraj v 73. letu starosti.

Pogreb blagopokojnega bo v sredo, 14. avgusta, ob 16. uri popoldne iz mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek ob 7. uri zjutraj v magdalenski cerkvi.

Maribor, Pobrežje, 12. avgusta 1940.

Žalujoča soproga Marija, otroci ter ostalo sorodstvo.

Vaš uspeh: mali oglasi v »Večerniku«!